

HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

U Puli, subota 10. kolovoza 1918.

HRVATSKI LIST izlazi u načelnoj tiskari J. K. KRMPTIC u Puli trg Gustoza 1. Urednik: Ivan Markon u Puli. - Rukopis se ne vraćaju. Cek. rač. aut. pošt. Šted. 36.795.

Broj 1107.

Godina IV.

RATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

B eč, 9. (D. u.) Službeno se javlja: Na talijanskoj fronti postigao je topovski boj u prostoru Comuni osobitu žestinu. — U Albaniji je bojna snaga popustila. — Poglavnica generalnog st-

Nemački.

Berlin, 9. (D. u.) Iz velikog se glavnog službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna grupa prestolonaslednika Rupprechta: Između Avre i Yperna i južno od Lyse sledi se najjači borbni vatri neprijateljske navale, koje smo suzbili. Ancre i na Avre napao je neprijatelj jučer sa silema. Pogodovan gustom maglom, prošlo je sa svojim oklopnim vozovima u naše topčice i pešačke položaje. Severno od Somme smo neprijatelja protunavalom iz naših položaja. Između Somme i Avre zaustavio je naši protunapadi neprijateljski juris istočno od linije Morcourt—Arbonieres—Caix—Fresnoy—Contoire. Pretrpeli smo gubitaka na zarobljenicima i topovima. Po zabilježicima, koje smo dopremili, ustanovili smo zbilje s engleskim i kanadskim pionirnim zborvima kao što i Francuze. — Nad bojištem sastremo 30 neprijateljskih letala. Poručnik je Loewenhardt polucišo svoju 49., 50. i 51., poručnik Udet voju 45., 46. i 47., poručnik barun Richthofen voju 33., 34. i 35., poručnik Kroll svoju 31. i 32., poručnik Billik svoju 29., poručnik Hennecke voju 23., 24. i 25. i poručnik Auffarth svoju 20. načinu pobjedu. — Uspešni delomični bojevi na stranama Braisnesa i u Champagne severoistočno od Souaina. — Ludendorff.

Berlin, 9. (D. u.) Večernji Izveštaj javlja: Između Somme i Avre nastavio je neprijatelj svoje napade.

Rat.

Bitka kod Amiensa. Reuterov ured javlja od 8. kolovoza: U donjoj je kući saopćio ministar Bonar Law, da je rano u jutro započela englesko-francuska ofenziva na fronti od nekih 20 kilometara od Moulencourta do Montdidiera. U 3 sata popodne, nastavio je ministar, postigle su bili armije sve svoje ciljeve. U to doba smo zaplenili preko 1000 topova i mnogo hiljada zarobljenika. Dubina napredovanja iznosi prosečno 4 do 5 milja, u jednom slučaju dapače 17 milja. Strategično je značenje stečenog podučja očvidno.

Talijanski izveštaj od 8. kolovoza: Severno od Col del Rosso poterala je odvažna patrula iznadnim napadajem neprijateljsku izloženu stražu na hrg te je dopremila nekoliko zarobljenika i jednu strojnu pušku. U noći od 7. na 8. kolovoza kušao je opet neprijatelj, da iza kratke topovske pripreme napadne na naš položaj Cornone. Ali brzo zahvatljivanje našeg topništva i bezodvlačni protuudarac naše pešadije osjetiće napadaj. U dolini Lagarne, u dolini Arse i u kotlini Asiaga pogodile su naše baterije kolone neprijateljskih automobila kao što i središta neprijateljskog delovanja.

Talijanski letaci nad Bečom.

Aeroplani u velikim visinama. — Bacanje letaka. — U deset sata nad Bečom u jedanaest nad Ljubljanoom. — Jedan se aparat arušlo. — Ogorčenje u Beču.

B eč, 9. Dopisni ured javlja: Dogadjaj, što je već dugo vremena izgledao verovatnije, postao je zbiljot. Neprijateljski su letaci preleteli grad. Pošle brojnih navala, što su morali prepatisati gradovi naših saveznika i naših neprijatelja, nije bila više nikakva tajna, da se i za Beč mora očekivati nesto takvoga. Već pred jednom godinom bilo je saopćeno pučanstvu objavama na ulazima vratiju, što se ima učiniti za vlastitu obranu u slučaju zračne napade. Ma da se ove opomene nisu uzimale posve ozbiljno, dokazao je današnji dogadjaj, da je potrebno, da se obnove i da ih se uvaži. Tehnika je doterala današnje letalo do takvog stepena razvoja, da ga obrambena oružja ne mogu dostići. Ta i veliki zepelinovci, što su tako osetljivi te ne lete visoko, mogli su uspešno napasti na London, što je svim sredstvima zaštićen, kako smo čitali u jučerašnjim novinama. Tim lakše je to za sitne aeroplane, koji se uspinju do užvisina, u kojima se mogu razabrati jedva s djurbinom te se otimaju pozornosti avialčarskih straža. Tako smo današnje naše posetioci mogli ustanoviti kao neprijatelja — a to delomično radi parnog jutarnjeg vremena — tek

kad su se nad Bečom spustili na male visine. Za orijentaciju valja istaknuti, da se letala mogu popeti tako visoko samo radi toga, što ne nose bombe. To je takodjer razlog, zašto su aereoplani bacili samo letke, koji međutim neće delovati na zdravu pamet bečkog gradjanstva.

B eč, 9. (D. u.) Jutros pojaviše se talijanski aviatičari nad Bečom te bacile letke.

B eč, 9. (D. u.) (Posebno izdanje dozvoljeno). U deset i pol sati prepodne pojavi se nad Bečom šest talijanskih aeroplana, koji bacile u više kočnata na hiljadu letaka, delomično u talijanskim narodnim bojama. Približavanje aeroplana nije se moglo zbog toga pravodobno javiti, što su se aeroplani, pošto im je manjkao teret bomba, mogli držati vanrednih visina i raditi jutarnje pare, koja je prečila vidiku. Jedan od tih proglaša pozdravlja Bečane u име trobojnike slobode te kaže, da bi Talijani mogli baciti čitave tone bomba. Ali oni ne vode rat s gradjanima, starcima, decom i ženama, već s vladom, koja je neprijateljica narodne slobode, sa njihovom slepotom, tvrdoglavom vladom, koja nije u stanju dati svojim gradjanima niti kruha niti mira, koja ih hrani s mržnjom i varavim namada. Proglas završuje sa: Živila Italija, Živila sloboda, Živila antanta. — Novinstvo označuje zračnu navalu kao športsko poduzeće, pošto je već usled prostornog razmaka bilo nemoguće učeti na put i rasprsive bombe. Nije izazvala nikakvog nesniranja u pučanstvu. Sadržaj letaka izazivlje posvuda negodovanje i ogorčenje, tim više, što se pučanstvo dobro seća gotovo danomčenih zračnih napada na Trst i Ljubljani i druge gradove, kod kojih su deca, sedi starci i žene bili mnogo puta ubijeni. Prema do sad stiglim vestima srušlo se već jedan talijanski aeroplans kod Schwarza, u okolici Wiesner Neustadta. Aparat je posvema izgoreo. Momčad je pobegla te nije još mogla biti uhvaćena. Ali imade nade, da će to doskora pomoći pučanstvu uspeti.

Ljubljana, 9. (D. u.) Danas nešto pred 11 sati prepodne pojavi se nad Ljubljanoom skupina od 7 talijanskih letala, te otplovi opstreljana sa obrambenim baterijama, na jugozapad, a da nije bacila bomba.

* Lepi anot o novim perzekucijama. Plzenjski "Český Denník" javlja iz Beča, da je Češki svaz dobio veoma uznemirujuće vesti. Na ministarstvo unutrašnjih poslova čini se tobože pritisak neka nastupi s perzekucijama na severu i na jugu, te da se dapače namerava atentat na imunitet zastupnika. List opominje od perzekucija i veli: „Mogućnicite države mogu se pačati s važnijim stvarima, kojih je dosta, a ne činiti spiritičke pokusaje, koji niti posle peti dve godine zovu duh grofa Štěrka na pozornicu; eksperimenti su opasni i skrajno riskantni. Barun Hussarek učinit će dobro, pozove li medija u ministarstvu unutrašnjih posala na red, ili ga prisili, da umukne“.

* Osudjeni bliskup. "Agence hellénique" javlja: Vanredni ratni sud u Kozaniju odsudio je kozanskih metropolita radi njegovog, navodno protupatriotičkog držanja na 5 godina tamnice. Lariški je bliskup bio uhapsen kao poticatelj vojničke bune u Tebi i Lamiji.

* Hohenburger premiunuo. Dopisni ured javlja iz Gradca, da je tamo umro jučer u jutro ministar pravosudja Hohenburger u 61. godini starosti.

* K vestima iz Opatije. "Tagespost" objavlja sledeći popravak: Nije istina, da ugarska deca, koja borave u Opatiji, nisu radi držanja hrvatskog pučanstva dobili stanova i dostatne hrane. Nije istina, da su železnički vozovi s hranom, koji su bili poslati iz Ugarske u Primorsku, bili opljačkani od pučanstva. Baš naprotiv je isti a, da je hrvatsko pučanstvo primilo u Voloskom-Opatiji ugarsku decu prijazno i da ovo pučanstvo dolazi u svakom pogledu u susret ugarskoj deci, ma da su obećanja, što su učinili kompetentni faktori u pogledu opskrbe pučanstva s hranom, ostala još danas neispunjena. Općinski gerent: Dr. Stanger.

* Zajedničko prehrabreno područje s Ugarskom. Bečko glasilo zast. Wolff, koji bi bio najradje video sve Slavene poveštane, "Ostdeutsche Rundschau" posvećuje opširan članak pitanju zajedničkog prehrabrenog područja s Ugarskom. "Ostdeutsche Rundschau" bavi se obično samo napadajima na Slavene, pa je ovo njeni pisanje sada silno zanimivo. List veli medju ostalim: Bez silne pomoći Ugarske ne možemo mi proterati strašilo glada. Ta spoznaja mora biti zajednička svima, ima li se stvoriti ispravni sud o našim prehrabrenim izgledima. Mora se misliti, da bi dve državnopravno tako usko vezane države, čiji su se sinovi rame uz rame

svuda borili imale smatrati jednokomernu razdoblju zajedničke žetve za stvar, koja se sama po sebi razume. No to ne beše tako. Ugarska je već ispočetka nastojala, da reši svojih dužnosti, a s austrijske strane nije bio postavljen proti tim težnjama nikakav otpor i tako šalje Ugarska danas austrijskom delu samo za vojsku, a za civilnu potrebu isto tako, što i ništa. Pozabavivši se dalje tvrdim srcem Madžara završava list: Prvi i najvažniji zahtev stradaču Austrijanaca mora dakle biti: „Zajedničko prehrabreno područje s Ugarskom“. — Ovaj put odobravamo i mi svenemackom listu, te mislimo, da bi već ispočetka bio mnogo bolje učinio, kad bi se bavio zajedničkim prehrabrenim područjem s Ugarskom namesto napadanja Slavena, kojima je dan za danom u dugim člancima spominjavao velezajdajstvo, dok je Madžare veličao kao pravi državi veran i patriotski narod. Kako su patriote Madžari videli se u prehrani. Da, patrijote, al za sebe...

* Ljudi ili ideje. U "Neue Zürcher Zeitung", nemačkom listu, štampanom u Švicarskoj, koji može da i austrijsku granicu predje, već se neko vreme raspravlja o tome, kako bi se dovršilo rat na način, da bi, kako se vidi, ostao vuk sit i koza cela. Pojedinci, odlični naučenjaci, ili političari s nemačkim imenima grozničavo raspravljaju. Svi su složni u tome, da bi valjalo postići mir na temelju „status quo“, naime uz prilike, kakve behu pred ratom. Tako se javlja sada Stefan Zweig koji odgovara Alfredu H. Friedu, te je mnenja, da bi valjalo napustiti ideje i učeti u obzir samo ljudski život. Već četiri godine žrtvuje Evropa milijuni ljudi za nekoliko milijunima ljudi? piše on. On je zato, da se napuste ideje sa zvučnim imenima, koja zavajaju, kao sloboda, pravednost, čast, narodni duh itd. On misli da valja uništiti politiku u svetu i uspostaviti samu vrednost života čovekova. On ne uvažuje to, i ako navadja, da su tim idejama bili žrtvovani dosadni ljudi, i da te žrtve ne smiju i ne mogu biti užasljune. On polazi sa stanovišta, da jedan čovekovi život vredi više od svih ideja. — Čudimo se samo da nije svojim idejama nastupio već pre četiri godine pa nastojao zaprečiti žrtvanje tolikih čovečjih života. Njegove su ideje istoga tipa, kao i one, što su dovele biće Češku do Belog Gore i Rusiju do Bresta Litovskog.

* Poruka u Zagreb. Pod tim naslovom piše budimpeštanski "A Nap": Zar je još ko u Ugarskoj, koji bi sa zdravom pamćeu verovao u lojalnost Hrvata, koji ne bi bio osvedočen, da bi Hrvati najradje u žici vode utopili sve Madžare? Hrvate ne veže s ugarskom državom poštivanje zakona, već šaka sile. Ali zašto trpi ugarska vlast, što se zbiralo u saboru, zašto ne će da znade za sve do to, što se u celoj Hrvatskoj događa? Zato, jer zajedno s bandom i hrvatskim ministrom veruje, da se može slobodna Vel. Hrvatska, ili — kako većina sabora želi — jugoslavenska kraljevinama sara už pobedu antante ustavoviti na rješenjima Ugarske. Mi Madžari sve to dobro vidimo. Čiti se, da ide Wekerle prema Hrvatima po istom putu, po kom ješao za vreme prve koalicije.

* Wilson namjerava putovati na frontu. "Informator della Stampa" javlja, da će Wilson u dočigdno vreme posjetiti savezničku frontu u pratičnje članova američanske vlade i američkog sabora.

* Pašić na putovanju. Na svom putu kroz Rijiju posjetio je Pašić i ministra-predsednika Soninu. Pašić odlazi za neko vreme u Nizzu. Jedna od njegovih kćerka udat će se ovih dana za bogatog brodovlásnika iz Dubrovnika.

* Konac rata. Maršal Cachin piše u "Humanite", da drži, da došao trenutak kad treba svršiti rat. Sve se jasnije opaža, da nije moguća vojnička odluka. Nijedna izmedju ratujućih država ne može savladati druge. Nemci su postigli od 21. ožujka stalno velike uspehe, no francuska ofenziva od 15. srpnja ih je podučila već unapred, da se ipak razmeri sile uvek opet izjednači. Treba iskoristiti poslednje uspehe antante, da se stvore primerene mogućnosti za mir.

* Švedski radnici za mir. Prešle nedelje obdržavale su se u mnogim švedskim gradovima, pa i u samom Stockholm, skupštine radnika, koje su zahtevale brzi mir. Rezolucija, prihvaćena na tim skupštinama, pozivaju prijatelje mira u neprijateljskim i neutralnim državama, e bi učinili sve, da dodje do mirovnih pregovora.

* Podmornički rat i Amerika. U "Vorwärts" se odgovara pisanju grofa Reventhova, poznatog aneksioniste, koji je u "Deutsche Tageszeitung" nastojao dokazati, kako nije pootvoreni podmornički rat kriv, da se je Amerika u ratni vrtlog umešala na strani antante. Socijalistički organ veli,

da je pisanju grofa Reventlova bio dan povod time, što se ponovno i ponovno dokazalo, da su bila posve neispravna proročanstva, koja su se puštala u javnost o tobožnjim velikim uspesima neograničenog podmorničkog rata. Medju ta proročanstva spada i ono o svršetku rata u nekoliko mjeseci, pa o tome, kako ne će Amerika nikad moći nastupiti na evropskom bojištu. Isto je tako neispravno mnenje da bi bila Amerika stupila u rat, kad ne bi bio navešten pootreni boj s podmornicama. Razlog naveštenju rata dao je predsedniku Wilsonu jedino neograničen podmornički rat.

* **Gubitak ili dobitak u podmorničkom ratu.** Polemizujući s grofom Reventlovsom o uzroku umešanja Amerike piše berlinski "Vorwärts": Da li se oslabljenje naših neprijatelja neograničenim podmorničkim ratom ili njihovo pojačanje pomoći Amerike ima smatrat strategički važnijim momentom, biće govora posle završetka rata. No već danas stoji nepobitno, da odgovornost za neograničeni podmornički rat sadržuje u sebi i odgovornost za zakoračenje Amerike. Vojskovoda nema nositi odgovornost samo za dobitak na prostoru u nekoj bici, nego i za gubitke, koje se pri tom pretrpelo.

* **Dosadašnji neuspeh salcburških pregovora.** O pregovorima u Salzburgu nije dugo vremena ništa u javnost doprije. Sad se javljaju nezadovoljni. U časopisu "Mittteleuropa" prikazuje bivši austrijski ministar pravosudija, dr. Klein gorljivi pristaša što užega saveza s Nemačkom, dosadašnji tečaj salcburških rasprava. U njima se nije došlo dalje od predbežnih večanja; najvažnija su načelna pitanja još netaknuta; te bi ih vođe ličnosti imale tek kasnije raspraviti. Prema tomu nemaju nikakve vrednosti ni sada vodjene rasprave, jer sadržaj trgovackih ugovora i carinske stavke ovise o temeljnim idejama, na kojima se ima osnivali savezni odnosi između Austro-Ugarske i Nemačke. Bez jedne unapred određene trgovacko-političke ideje ne može se zamisliti ni na pola pouzdana pokušna radnja. U toj čudnovatoj metodi nema ni triaga snažnoj volji za približenjem, ni jasnoći ili jednodušnosti u vodećih krugova gledi cilja i provedbe". Gospodarski zaostaje program salcburških pregovora daleko iz navedenog proširenja i produbljenja saveznoga odnosa. Ograničuje se samo na strogo gospodarska pitanja i u uskom izresku carinskog i trgovackog ugovora. Takav mršavi ugovor nije nikakva potpora za politički i vojnički savez... Time se ne stvara Mittteleuropa". Prema ovim rečima upućenog bivšeg ministra jasan je dosadašnji neuspeh nastojanja oko Vertiefunga odnosa s Nemačkom.

Iz bivšeg ruskog carstva.

Jakoš češko-slovačkih četa u Rusiji. — Moskva ugrožena. — "Crvena armada". — Boljševici u nepriliku. — Tri vrste znatičnika sloboda. — Izvežbanje sovjetovih četa. — Lenin i Nemci na poslu za bolju sreću Rusije.

Povodom toga, što je započela američko-japanska intervencija u Sibiriji, i povodom napredovanja antantnih četa na sjeveru, pišu gotovo sv. vojni kritičari i Nemačkoj i monarhiji o opasnosti uspostave istočne fronte u Rusiji. Vojni stručnjak "Vossische Zeitung-a" veli, da će nemačko vojničko vodstvo znati odmah prirediti protunjere. Kaže, da akutne vojničke pogibelji nema radi razrovanih prilika u Rusiji i radi silne prostranosti ruske države. Murmanska je ekspedicija za Nemačku, bar za sada, neopasna, a Češko-Slovaci mogli bi postati opasni, kad bi postali jezgrom nove ruske vojske, koja bi se oknjih počela stvarati. Oni su jedna od glavnih karika u novom istočnom obrubu antante. Imaju oko 60 do 80 tisuća dobro disciplinovanih momaka, obilato opskrbljениh strojnim puškama, topovima i municijom, na za sada su raspršeni na vrlo velikom prostoru. Oni moraju, da se uzmognu opskrbljivati, zaposeti plodna područja Rusije, što i rade. U nemačkom je interesu, da se Češko-Slovacima spreči ulaz na područja Ukrajine, što će oni radi prethane pokušati. Fabius piše u "N. Fr. Presse", da je glavna svrha antantine ekspedicije na Murmanu, da si Engleska osigura preko Rusije kopneni put do Indije.

"Basler Nachrichten" javljaju, da jedan češko-slovački zbor sa 15.000 kozaka maršira prema Moskvi. — Prema vestima iz Moskve, položaj je ovdje vrlo ozbiljan. Uapšeno je na tisuće gradjana. Tamnice su prenatrpane. Od dana u dan postaje sve većom mogućnost otvorene bune protiv boljševika. — Javlja se iz Moskve: Česi napreduju u dva smjera protiv Carićina, da uspostave vezu sa kozackim četama generala Dutova, te sa većom kolonom u smjeru Kazana i Nižnjeg Novgoroda. Položaj boljševika je vrlo ne povoljan. — Javlja iz Londona: Češko-Slovaci spremaju jednu vojsku, da uzmognu napredovati prema Transbajkaliji. Medutim paze i na to, da drže u šahu one sile, koje im stoje nasuprot sjeverno od Nikolska.

Poznanjski "Kraj" piše: Trocki, Lenin i cela vlast soveta ispunjava stupce svojih listova i lepi na sve stupove i uglove opisnim proklamacijama na narod, da ustane i brani njihovu boljševičku

slobodu. Njihov se apel pre svega obraća na njihovu obrambenu silu, na "crvenu armadu", koju čeka zadatak, da pokaže, što ume sada protiv redovitim vojskama a ne samo protiv opljačkanom pučanstvu bez obrane.

Kakvi su sve elementi zastupani u "crvenoj armadi", u koje se boljševici pouzdavaju? Ruski poznavac prilika odgovara: "Crvena garda" sastavljena je iz triju vrsta boljševika a to su: 1. pravi crveni gardisti, koji u slobodnom savezu s vladom soveta i po imenu pokoravaju se njenim zapovedima; 2. t. zv. "boljševici iz uverenja" ("idejnije boljševiki") koji se rekrutuju glavno iz onih kozaka, koji ne priznaju kozačkih zapovedništva. 3. t. zv. "partizanci" banda pouličnjaka svake vrsti, podloga društva otrčanjih i sličnih elemenata, prati kojima pristoji samo jedno sredstvo: čvrste mreže, jer baš ovi pre svega prouzrokuju, da je strahovlada boljševička tako cinička i bezobzirna.

Koliko momaka broji "crvena garda" ne može se kazati radi potpunog nedostatka organizacije i unutrašnje discipline, a nema niti točnih popisa, koliko se momčadi unovači. Svaki boljševički novak dobije prigodom upisa 375 rubala i ja. O tim se svotam radi pre svega, a onda ne manjka prisege ni obećanja vernosti. Zato se gardiste marljivo upisuju, često i u nekoliko gradova jedamput za drugim, jer nema kontrole. Na to sledi 14dnevno vežanje, te pritom može "vojnik" stanovati gde hoće, dovoljno je da hoda na "lekcijske" i razume se i na obede. Iza 14 dana dobije svedodžbu istodobno i oružje. Tim je glavni cilj postignut; većine gardista izatoga nestrane organizuje se i vode "rat" na svoju ruku pri vlasnicu, gde im se što svidi i stroje tako rusku slobodu...

Javljuju iz Moskve: General Krasnov napreduje, izakako je sakupio znate bojne sile, prema severu podonskog područja proti železničkoj stanicu Filonovo, koja se nalazi na pruzi, što spaja Carićin s Rusijom. Sovetske čete, među kojima imade i odelenja sovetskih kozaka, poviše se uz trajne bojeve na železničku stanicu Filonovo. Iste novine javljaju: Izakako su Češko-Slovaci osvojili Sysran, progonili nisu samo radnike nego i Židove, od kojih su mnogo postreljali.

Berlin, 8. kolovoza. Izvestitelj "Grazer Tagblatta" javlja svojim listu: Vest, da je moskovski nemački poklisa Helfferich bio pozvan u Berlin da podade usmeno izvešće, pobudjuje pozornost, budući se to smatra kao naveštenje važnih odluka. Zaključci čini se da se ne dadu više za prečini. Položaj je sovjetove vlade nesiguran i gradjanski krugovi stoje proti vlasti u apsolutnom neprijateljstvu. Radništvo je ogorčeno radni nestašice kruha. Na svaki način nijesna stranka u Rusiji ne može računati, da će uz nju pristati celu Rusiju. Važno je, kakvo će stanovlje k dogadjajima zauzeti Nemačka. Po svoj prilici predstoji promena u načelnom držanju, jer se ne sumnja u dobru volju Lenina i Cicerina da uz pomoć Nemačke pošteno porade oko uspostave Rusije.

Domaće vesti.

Akcija za decu u "Villa Rizzi". Saopćuje nam se: Ratni pripomoći odbor u Puli dostavio je mesnom školskom veću u Puli iznos od šest hiljada kruna (6000 K) u korist akcije za ladanje dece u Villi Rizzi i to za siromašnu decu gradskih škola. Mesno školsko veće moli ratni pripomoći odbor neka izvoli primiti javnim putem javnu i srdačnu hvalu mesnog školskog veća. Obzirom na ovaj dar, moguće je sada, da se u akciju Villa Rizzi primi još jedna stotina dece. Oni roditelji, koji žele upisati svoju decu za Villa Rizzi, imaju se prijaviti kod kotarskih školskih nadzornika (III. kat, sobe br. 1 i 2 na kotarskom poglavarstvu). — Predsednik Hohenbruck.

Dnevne vesti.

Sarkotić — počasni gradjanin Mostara. Iz Sarajeva brzojavljaju "Tagespostu": Izaslanstvo iz Mostara satojeće iz triju članova s načelnikom Komadinom na čelu predalo je bosansko-hercegovačkom zemaljskom glavaru barunu Sarkotiću počasnu diplomu, budući, da je općina malo pred tim imenovala zemaljskog glavara počasnim gradjaninom hercegovačkoga glavnoga grada. — Na tu vest ne možemo, a da uskliknemo: Živeo naš jugoslavenški Mostar i njegovi skrbni općinski starešine.

Kako Mađari brzo vraćaju milo za drago. Kad je ovih dana došlo u budimpeštansku okolicu oko 1000 bečke dece na pazaru, okružni je viši sudac izjavio, da imade prostora samo za kakvih 50 dece. Kasno u noći morali su otpremiti decu natrag u Budimpeštu. "Deli Hirlap" piše, da je to posledica postupanja s mađarskom decem u Opatiji i Loranu.

Iz Cerninove obćane zemlje, "Deutsche Tageszeitung" opominje zemljake nemačke da se ni

už koju cenu ne pripravljaju na odlazak u Ukrjinu, jer da za nemačke koloniste nije tame uopće moguć boravak. To je istina ceno i manje plaća poreza, no Nemcima danas ne cvate tanje sreća. Dapače je došlo i do toga, da stari nemacki koloniste, čiji su se oci i dedovi doselili u Ukrjinu, čeznu najedamput za povratkom u Nemačku.

Osuda u procesu o umoretvu u hotelu "Bristol" u Beču. Više je dana trajao proces o tom senzacionalnom umorstvu. Optužen beše Emo David Franke šestnaestogodišnji bečki dečak, da su umorili Juliju Earlovu, i oteli joj kovčeg s draguljima uresima i novcem. Emo David beše namešten kao činovnik na nekoj bečkoj banci, te je imao veoma uplivno mesto. Kurt Franke stupio je u službu u istu banku kao pisar, te je bio podredjen Davidu. David je na mlađića imao velik upliv. S vremenom ga posvema spravio u svoju vlast, pričajući mu o krasnom životu u Americi, dok u banki mirno u tom je danu. Čin je sveden na povratak u hotel. David je u hotelu poznao, te je živeo u bliskoj svezi s aristokratskom obitelju, u kojoj je Earlovu boravila. Obitelj je opet imala u Earlovu neograničeno povjerenje, a ova isto tak u Davita. I nju je David obmamljivao. Nekog je dana zamolio, da donese kovčeg s draguljima, koji je bio uložen kod blagajnika hotela. Kad je ova to učinila, navali prema Davidu. Kurt Franke i brijačom je brijeval se prvi da obmamljiva. Medutim, čim je odlazili, pohađajući njihova krajnje mjesto, u hotelu poznat, te je na dan umorstva triput tamo bio. Uapsiše ga, od njega je vodio trag k šestnaestogodišnjem Franku. Mlađi se zločinac posveta priznao. U tamnici je bio sav očajan. Pokušao je pobegnuti, no nije mu uspelo jer su uhvatili pismo, koje je pisao majci, da mu pošalje potrebito oruđje. Pred porotom je često zapao u gorak plak, ispredajući kako je bio zaveden od intelligentnog Davida. David, koji se odlukovao finim ponašanjem i aristokratskom naobrazom, nečakao je ispočetka, no kasnije je ipak i on priznao sve. Dne 7. o. m. bi izrečena osuda, koja glasi: Emo David bi od potrete jednoglasno priznat krvnim i osudjen na smrt na večima. Kurt Franke bi osudjen na 15 godina teške tamnica, pooštene postom i tamnom sobom svakog 23. svibnja, t. j. na dan zločina.

Prosvođenje.

A. Wenzelides: Književne studije. Nakladom autorovom izšla je u Sarajevu ova knjiga, koja sadrži slijedeće rade: 1. Dubrovački pripovijedači: Mato Vodopić, Ivo Vojnović, Kristijana Soljević Loiseau i Mato Lisičar; 2. Dr. Julije Rörauer; 3. A. G. Matić; 4. Vladimir Nazor; 5. Dragutin Domjanović; 6. Marin Begić; 7. Rikard Nikolić; 8. Hrvatska književnost i hrvatsko pomorstvo; 9. O hrvatskoj prozi. — Knjiga je pretežno kritičke naravi. Pove su dvije radnje preštampane uz neke preinake iz "Savremenika"; treća nije još objavljena; a ostale su izradjene na temelju predrađa koje su izlazile u "Savremeniku" i "Književnom Glasniku". — Cijena je knjizi 4 K; preporučeno 4·40 K. Pouzećem se mogu služiti jedino knjižare. Narudžbe se imaju slati na adresu: Arsen Wenzelides, Sarajevo, Apelova obala, broj 44, ili na Hrvatsku knjižaru u Sarajevu.

Mali oglascnik

Traži se stan
sa dve sobe i kuhinjom.
Adresu položiti kod
uprave lista.

Daje se u najam
uz ugodne uvjete

Traži se devojka
za sve kućne poslove. —
Silić, ulica Franje Ferdinandova br. 1-1.

Kupila bi se kuća,
po mogućnosti sа vrtom
ili jedna trgovina. Može
biti i izvan Pule. Ponude
na upravu lista.

Oglasujte
u "Hrvatskom Listu!"

posjed

sastojeći se od kuće,
staje, oranice, sjenokoše,
šume i tri krave. Upute
daje Ivan Čeh u Radiku
z. p. Kožina, Istra.

**U trgovini pokuć-
stva, PH. Barbačić,**
u Sičanskoj ulici,
prodaje se novo pripjele
pokućstvo.

Razredna lutrija.

Somo jošte danas se mogu dignuti
srećke 3. razr. kod tvrtke JOS. KRMPOTIĆ
trg Custoca 1. Žrebovanje biva 13. i 14. o. m.

istru: U pratj...
vu god. K 48...
godiste K 24...
čeno K 13...
4..., u malop...
ti pojedini bi...
si primaju se...
lista trg Costo...
dina (V).

Kod

Ubrzanim te...
nebo se jas...
čet danas poj...
dugo borila...
e oseti da id...
Hoće li nas...
no sedinjene...
obmamljivao. Nekog je dana zamolio, da donese...
gajnjika hotela. Kad je ova to učinila, navali prema...
Obitelj je opet imala u Earlovu neograničeno po...
verenje, a ova isto tak u Davita. I nju je David...
om predodžba...
Škola smo i...
te škole bili...
takve su bili...
naziv: "Po...
domovina i c...
Češko dete...
gova domovin...
slovensko, hrv...
škola bili su...
sve godine n...
nja škola nije...
ne samo s c...
kom, praktične...
tojila je osob...
ziva. Srednja...
a — bila tvor...
avni stroj.

Ismali smo Do...
Ti su zidali.
da su došli mil...
mnogo trgovac...
Uzajam sm...
nili novi dan...
truli, zelen i g...
rao je doći sili...
iti nas, i stvor...
Svoj su s...
na. Da nas tuđ...
om, kad se san...
no znali, što d...
na gospodare, i...
iko puta smo...

Dokad će tak...
Kad se najpre...
i postanemo mi...
im ljudima. Kad...
a iste krv, više...
d budemo u na...
odne potrebe, iz...
oravili nikad, d...
prirodjeno p...
ak, svaki gospo...
svaki učitelj sv...
ršava svog pos...
bar čovek. Tada...
Mi imamo pr...
bolje već onaj...
je bude!